

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Matemáticas I	Código	650G01004	
Titulación				
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Sanchez Quinza-Torroja, Juan Manuel	Correo electrónico	j.quinza-torroja@udc.es	
Profesorado	Sanchez Quinza-Torroja, Juan Manuel	Correo electrónico	j.quinza-torroja@udc.es	
Web	moebius.udc.es			
Descrición xeral	O obxectivo de esta materia é a introdución do estudantado nos fundamentos do cálculo diferencial e integral dunha variábel e a álgebra linear que serán precisos para a aprendizaxe do resto de materias do grao e para o seu futuro profesional. O/A estudante deberá comprender os conceptos básicos presentados e os resultados que os relacionan e aplicar de xeito correcto e con rigor estes coñecementos para a resolución práctica de problemas. Farase unha enfase especial na aplicación dos contidos do curso a problemas de contido económico e á interpretación dos resultados obtidos. Ademais, preténdese axudar ao estudantado a desenvolver competencias xenéricas como a capacidade de análise e síntese, capacidade de razoamento lóxico, capacidade de resolución de problemas, espírito crítico, aprendizaxe autónomo, ou a habilidade para pescudar e utilizar información derivada de diferentes fontes. Tamén tentárase familiarizar ao estudantado no manexo de ferramentas informáticas.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Calcular a suma dos termos dunha progresion	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C3
	A4	B4	C4
	A5	B5	C5
	A6	B6	C6
	A8	B7	C7
	A9	B8	C8
	A11	B9	
	A12	B10	
	A21	B11	
		B12	
		B13	
		B14	
Saber as características básicas dunha función.	A21		
Coñecer as funcións elementais.	A1		
	A21		
Coñecer o concepto de límite dunha función nun punto e saber calcular límites.	A21		
Concepto de continuidade	A1		
	A21		

Aplicación do Teorema de Bolzano para determinar a solución dunha ecuación	A21 A23		
Concepto de derivada e concepto de elasticidade	A1 A21 A24		
Obtención do polinomio de Taylor de grado un e dous. Aproximación dunha función nun punto.	A21		
Calcular os extremos dunha función	A21 A23		
Representación gráfica de funcións reais de variábel real	A1 A21 A24		
Concepto de integral de Riemann en unha variábel	A1 A21		
Identificar situacións vinculadas á titulación nas que podemos aplicar o concepto de integral.	A1 A21 A23 A24		
Saber calcular integrais indefinidas, definidas e impropias.	A21		
Entender o concepto de matriz e saber operar con elas.	A1 A21		
Calcular o rango dunha matriz e a matriz inversa	A21		
Calcular o determinante dunha matriz, coñecer e utilizar as súas propiedades.	A21		
Usar os determinantes para o cálculo da matriz inversa e estudar o rango dunha matriz por menores.	A21		
Coñecer a estrutura e características xerais dun sistema de ecuacións lineares.	A1 A21 A24		
Discutir e resolver sistemas de ecuacións lineares	A1 A21 A24		

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Introducción ás funcións reais de variábel real. A recta real.	Sucesión de números reais. Progresións. Función real de variábel real. Propiedades. Funcións elementais.
Tema 2. Límites e continuidade de funcións reais de variábel real. Límite dunha función nun punto. Propiedades.	Límites infinitos e límites cara infinito. Álgebra de límites. Continuidade e discontinuidade. Tipos de discontinuidade. Propiedades das funcións continuas
Tema 3. Diferenciabilidade de funcións reais de variábel real	Derivada dunha función real de variábel real. Cálculo de derivadas. Elasticidade. Diferencial dunha función real de variábel real. Teoremas fundamentais do cálculo diferencial. Extremos relativos. Derivadas de orde superior ao primeiro. Teorema de Taylor. Concavidade e convexidade. Puntos de inflexión. Representación gráfica de funcións reais de variábel real

Tema 4. Integral de Riemann dunha función real de variábel real	Concepto e construción. Condições de integrabilidade. Teoremas fundamentais do cálculo integral. Cálculo de primitivas. Integral Definida
Tema 5. Matrices	Conceptos básicos. Operacións con matrices. Rango dunha matriz. Matrices invertíbeis.
Tema 6. Determinantes	Determinante dunha matriz. Propiedades. Desenvolvemento dun determinante. Matriz inversa. Rango dunha matriz por menores.
Tema 7. Sistemas de ecuacións lineares	Definicións básicas. Teorema de Rouché Frobenius. Método de Gauss. Regra de Cramer.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A1 A21 A23 B1 B3 B4 B5	0	8	8
Actividades iniciais	A1 A21 A23 B1 B3 B4 B5	1	0	1
Lecturas	A3 A4 A5 A9 B2 B6 B9 B11 C2 C3	0	4.5	4.5
Proba de resposta múltiple	A21 A23 B2 B3 B7 B10	2	10	12
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A8 A11 B6 B7 B8 C1 C4 C5 C7 C8	17	17	34
Solución de problemas	A1 A3 A6 A12 A24 B6 B7 B8 B12 C1 C6	25	50	75
Seminario	A2 B13 B14	4	0	4
Proba mixta	A1 A3 B1 B2 B5 B7 C1 C3 C5 C7	2	8	10
Atención personalizada		1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Consistirán na realización por parte do estudantado de diversos exercicios, que se articularán en boletíns persoais. Será obrigatorio os entregar para a súa corrección e cualificación.
Actividades iniciais	Durará unha hora e será a presentación da materia
Lecturas	Esta actividade refírese ao estudo e preparación pola parte do estudantado, da materia para a súa posterior avaliación. Non será unha actividade presencial.

Proba de resposta múltiple	Haberá probas de resposta múltiple (tipo test). Estas probas estarán constituídas por preguntas con varias respostas das que só unha será verdadeira, relativas aos conceptos teóricos e prácticos estudados nas clases de sesión maxistral e de solución de problemas
Sesión maxistral	Esta parte da docencia estará centrada na exposición dos contidos teóricos
Solución de problemas	Consistirá na exposición e realización dos contidos prácticos dos diferentes temas, con participación pola parte do estudiantado.
Seminario	Dividirase o grupo en dous subgrupos de 15 para acadar unha aprendizaxe e atención máis personalizada no momento máis axeitado para a docencia ao longo do curso.
Proba mixta	Á fin do cuadrimestre haberá unha proba mixta (teórica e práctica). Esta proba será realizada en función da data oficial de avaliación que determine o Centro para esta materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas Proba de resposta múltiple Traballos tutelados Proba mixta	Para a preparación das diferentes probas, o estudiantado disporá dos seguintes medios de comunicación co profesor: - Tutorías persoais no despacho (no horario de tutorías que estableza o profesor) - Correo electrónico do profesor Ademais, tamén será posíbel a realización de tutorías en datas e horas diferentes ás establecidas, previa solicitude por parte do estudiantado. - Utilizarase a plataforma Moebius do Departamento para comunicar ao estudiantado toda a información da asignatura. - Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia acordarase ao inicio do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación. O sistema de avaliación será o mesmo que para o estudiantado con dedicación completa.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba de resposta múltiple	A21 A23 B2 B3 B7 B10	A súa ponderación na avaliación final é do 30%.	30
Traballos tutelados	A1 A21 A23 B1 B3 B4 B5	A súa ponderación na avaliación final é do 10%. Computarase só se a asistencia ás horas presenciáis é de polo menos 2/3 do total de horas. Poderá recoñecerse a asistencia con anos anteriores, previa solicitude por parte do estudiantado.	10
Proba mixta	A1 A3 B1 B2 B5 B7 C1 C3 C5 C7	A súa ponderación na avaliación final é do 60%.	60

Observacións avaliación

Cualificación de Non presentado: Otorgarase esta cualificación ao estudiantado que só participe en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% da cualificación final, con independencia da cualificación obtida.

Plataforma virtual: Para seguir a materia será preciso utilizar a plataforma do departamento Moebius <http://moebius.udc.es>. Para isto a cada estudante facilitaráselle un nome de usuario e un contrasinal persoal ao inicio do curso. A información precisa para acceder á plataforma virtual con estas credenciais está en: <http://moebius.udc.es>. Na devandita plataforma virtual estarán dispoñíbeis todos os materiais da materia: resumos dos temas, diapositivas das presentacións, exercicios, cualificacións das probas de avaliación, etc. Ademais, o estudiantado deberá empregar esta plataforma para descargar os boletíns de exercicios persoais que deberán resolver e entregar antes das datas previstas.

Para a segunda oportunidade, os criterios de avaliación serán os mesmos que en primeira.

Convocatoria de decembro: Para a convocatoria adiantada de decembro se asignará o 40% a avaliación continua durante o curso 2017-2018 e un 60% ao exame.

Os alumnos que teñan recoñecida a dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, seguirán o mesmo sistema de avaliación que os que están a tempo completo.

Fontes de información

Bibliografía básica

Bibliografía complementaria

- K. Sydsaeter, P. J. Hammond y A. Carvajal (2012). Matemáticas para el análisis económico. Pearson Madrid
- P. Alegre, C. Badía, F. J. Ortí, C. Rodón, J. B. Sáez, T. Sancho, J. Tarrío y A. Terceño (1990). Ejercicios resueltos de matemáticas empresariales 1. AC
- F. M. Guerrero y M. J. Vázquez, eds. (1998). Manual de álgebra lineal para la economía y la empresa. Pirámide
- R. Caballero, S. Calderón, T. P. Galache, A. C. González, M^a. L. (2000). Matemáticas aplicadas a la economía y la empresa. 434 ejercicios resueltos . Pirámide
- P. Alegre y otros (1995). Matemáticas empresariales. AC
- F.J. Galán y otros (2001). Matemáticas para la economía y la empresa. Ejercicios Resueltos. AC
- J. Rodríguez Ruiz (2003). Matemáticas para la economía y la Empresa Vol I y Vol II. Ediciones Académicas
- Jarne, G.; Pérez-Grasa, I. Y Minguillón E (1997). Matemáticas para la economía. Álgebra lineal y cálculo diferencial.. McGraw-Hill
- Jarne, G.; Pérez-Grasa, I. Y Minguillón E (2004). Matemáticas para la economía. Álgebra lineal y cálculo diferencial. Ejercicios Resueltos. McGraw-Hill
- Calvo, M. E. Y Otros (2003). Problemas resueltos de matemáticas aplicadas a la economía y la empresa. AC

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

COÑECEMENTOS PREVIOS: O estudantado debería ter uns coñecementos básicos relativos ás Matemáticas aplicadas ás Ciencias Sociais I e II do Bacharelato e as dos cursos anteriores. En particular: Cálculo diferencial nunha variábel (funcións elementais, límites, continuidade, derivadas, extremos, convexidade, representación gráfica, integración básica). Álgebra linear (matrices, método de Gauss, sistemas de ecuacións lineares, determinantes) Na rede pode atopar axuda para se por ao día deses temas. Algunhas ligazóns nas que podes atopar e lembrar os contidos e as competencias son: Ministerio de Educación, Política Social y Deporte (2008), Proyecto DESCARTES.

http://descartes.cnice.mec.es/descartes2/previas_web/index.html. González Pareja, S. Calderón, R. Hidalgo, M. Luque, R. Porto y M. Lafuente (2001), Aspectos básicos de Matemáticas para la Economía: Un texto virtual y abierto. <http://eco-mat.ccee.uma.es/libro/libro.htm>. Jarne, E. Minguillón y T. Zabal (2009) Curso básico de Matemáticas para estudiantes de Económicas y Empresariales. www.unizar.es/aragon_tres Outras ligazóns de interese: Khan Academy: <https://www.khanacademy.org/KhanAcademy> (en español):

<http://www.youtube.com/user/KhanAcademyEspanol> Khan Academy (en galego): <http://www.youtube.com/user/KhanAcademyPortugues> P. Dawkins (2003-2009), Paul's online math notes. <http://tutorial.math.lamar.edu/> M. J. Osborne (1997-2003) Mathematical methods for economic theory: a tutorial. <http://www.economics.utoronto.ca/osborne/MathTutorial/> Escuela de Matemática Instituto Tecnológico de Costa Rica

<http://www.cidse.itcr.ac.cr/cursos-linea/MATEGENERAL/index.htm>

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías